

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 134/21
Luxemburg, den 15 juli 2021

Dom i mål C-795/19
Tartu Vangla

Estniska bestämmelser enligt vilka det är absolut omöjligt att ge fortsatt anställning åt en kriminalvårdare vars hörselskärpa inte uppfyller minimikraven på ljuduppfattningsförmåga, utan att det är möjligt att kontrollera huruvida vederbörande kan utföra sina arbetsuppgifter, strider mot unionsrätten

Genom dessa bestämmelser införs en direkt diskriminering på grund av funktionshinder

XX var anställd som kriminalvårdare av kriminalvårdsanstalten i Tartu (Estland) under nästan femton år.

Under denna period trädde förordning nr 12 utfärdad av Estlands regering om hälsokrav för och hälsokontroll av kriminalvårdare samt de krav som rör hälsointygets innehåll och form, i kraft. I denna förordning fastställs bland annat minimikrav på ljuduppfattningsförmåga vilka är tillämpliga på dessa kriminalvårdare och det föreskrivs däri att en hörselnedsättning som innebär att dessa normer inte är uppfyllda utgör ett absolut medicinskt hinder för att tjänstgöra som kriminalvårdare. Enligt förordningen är det inte tillåtet att använda korrigerande hjälpmedel vid bedömningen av huruvida kraven avseende hörselskärpan är uppfyllda.

Den 28 juni 2017 sade chefen för kriminalvårdsanstalten i Tartu upp XX efter det att ett läkarintyg hade utfärdats, i vilket det intygades att XX hörselskärpa inte uppfyllde de minimikrav på ljuduppfattningsförmåga som fastställs i förordning nr 12.

XX väckte talan vid Tartu Halduskohus (Tartus förvaltningsdomstol, Estland) och gjorde gällande att förordningen innebar en diskriminering på grund av funktionshinder i strid med bland annat põhiseadus (konstitutionen). Denna talan ogillades. Genom dom av den 11 april 2019 biföll Tartu Ringkonnakohus (Tartus appellationsdomstol, Estland), XX överklagande och fastställde att uppsägningsbeslutet var rättsstridigt. Den domstolen beslutade även att vid den hänskjutande domstolen, Riigikohus (Högsta domstolen, Estland) inleda ett rättsligt förfarande för att kontrollera huruvida bestämmelserna i nämnda förordning var förenliga med konstitutionen. Den hänskjutande domstolen påpekade att skyldigheten att behandla personer med funktionshinder på samma sätt som andra personer som befinner sig i en jämförbar situation och inte diskriminera dem inte bara följer av konstitutionen utan även av unionsrätten och beslutade därför att fråga EU-domstolen huruvida bestämmelserna i direktiv 2000/78¹ utgör hinder för sådana nationella bestämmelser.

Domstolens bedömning

Efter att ha konstaterat att förordning nr 12 omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv och inför en direkt särbehandling på grund av funktionshinder, prövar domstolen huruvida denna särbehandling kan motiveras med stöd av artikel 4.1 i direktiv 2000/78, enligt vilken medlemsstaterna får föreskriva att sådan särbehandling som föranleds av en egenskap som har samband med den grunden inte ska utgöra diskriminering, om denna egenskap utgör ett verkligt och avgörande yrkeskrav på grund av yrkesverksamhetens natur eller det sammanhang där den utförs, förutsatt att målet är legitimt och kravet proportionerligt. Domstolen erinrar om att denna

¹ Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EGT L 303, 2000, s. 16, och rättelse i EGT L 2, 2001, s. 42).

bestämmelse, i den mån den tillåter undantag från icke-diskrimineringsprincipen, ska tolkas restriktivt.

Domstolen påpekar bland annat att kravet på att kunna höra korrekt och därmed på att uppfylla en viss nivå i fråga om hörselskärpa, följer av den typ av arbetsuppgifter som en kriminalvårdare utför, så som dessa har beskrivits av den hänskjutande domstolen. På grund av den typ av arbetsuppgifter som utförs och det sammanhang där de utförs, kan den omständigheten att kriminalvårdarens hörselskärpa måste uppfylla ett minimikrav på ljuduppfattningsförmåga vidare anses utgöra ett "verkligt och avgörande yrkeskrav", i den mening som avses i artikel 4.1 i direktiv 2000/78.

Eftersom **förordning nr 12 syftar till att skydda personers säkerhet och bevara allmän ordning konstaterar domstolen att förordningen eftersträvar legitima mål**. Domstolen prövar därefter huruvida det krav som föreskrivs däri är lämpligt för att uppnå dessa mål och om det inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dem när detta krav innebär att en kriminalvårdarens hörselskärpa måste uppfylla minimikraven på ljuduppfattningsförmåga, utan att det är tillåtet att använda korrigerande hjälpmedel för att bedöma huruvida dessa krav är uppfyllda, och den omständigheten att dessa krav inte är uppfyllda utgör ett absolut medicinskt hinder för att utföra dessa arbetsuppgifter, som innebär att dessa inte kan utföras.

Vad gäller frågan huruvida detta krav är lämpligt erinrar domstolen om att bestämmelser endast är ägnade att säkerställa förverkligandet av det åberopade målet, om de verkligen svarar mot önskan att uppnå detta på ett sammanhängande och systematiskt sätt. Domstolen påpekar emellertid att det enligt förordningen är tillåtet för en kriminalvårdare att använda sig av korrigerande hjälpmedel vid bedömningen av huruvida de normer avseende synskärpa som föreskrivs i förordningen är uppfyllda trots att denna möjlighet är utesluten när det gäller hörselskärpa.

Vad gäller frågan huruvida detta krav är nödvändigt erinrar domstolen om att **den omständigheten att de krav som fastställs i förordning nr 12 inte är uppfyllda absolut hindrar utövandet av tjänsten som kriminalvårdare. Dessa krav är tillämpliga på alla kriminalvårdare, utan möjlighet till undantag. Enligt denna förordning är det dessutom inte möjligt att göra en individuell bedömning av en kriminalvårdarens förmåga att utföra de grundläggande arbetsuppgifterna i detta yrke trots att han eller hon har nedsatt hörsel**.

Domstolen erinrar även om att arbetsgivaren enligt artikel 5 i direktiv 2000/78 är skyldig att vidta de åtgärder som behövs i det konkreta fallet för att göra det möjligt för en person med funktionshinder att få tillträde till och delta i arbetslivet, såvida sådana åtgärder inte medför en oproportionerlig börda för arbetsgivaren. Domstolen konstaterar i detta avseende att **förordning nr 12 inte gjorde det möjligt för XX arbetsgivare att före uppsägningen kontrollera huruvida det var möjligt att vidta åtgärder såsom att låta XX använda en hörapparat, befria vederbörande från skyldigheten att utföra arbetsuppgifter som kräver att minimikraven på ljuduppfattningsförmåga är uppfyllda eller till och med omplacera vederbörande till en tjänst som inte kräver att dessa minimikrav är uppfyllda** och att det inte finns någon uppgift som inkommit till domstolen om att sådana åtgärder eventuellt skulle medföra en oproportionerlig börda för arbetsgivaren.

Denna förordning förefaller således ha infört ett krav som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de mål som eftersträvas.

Domstolen drar slutsatsen att artikel 2.2 a, artikel 4.1 och artikel 5 i direktiv 2000/78 **utgör hinder för nationella bestämmelser enligt vilka det är absolut omöjligt att ge fortsatt anställning åt en kriminalvårdare vars hörselskärpa inte uppfyller de minimikrav på ljuduppfattningsförmåga som fastställs i dessa bestämmelser, utan att det är möjligt att kontrollera huruvida vederbörande, i förekommande fall efter det att rimliga anpassningsåtgärder har vidtagits i den mening som avses i artikel 5, kan utföra sina arbetsuppgifter**.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.